

ผู้นำทาง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันตั้งแต่ข้อ ๘๗๒. ข้อ ๘๗๓. ข้อ ๘๗๔. คำถามมันจะไปซ้ำกับอันต่อไป ข้อ ๘๗๔. ข้อ ๘๗๕. ข้อ ๘๗๖. ข้อ ๘๗๗. ข้อ ๘๗๘. ข้อ ๘๗๙. เลยมาหมดเลยละ แล้วมันก็จะมาลงอันนี้

คำถามนี้มันเป็นที่คนคิด ทุกคนมีความคิดอย่างนี้หมดเลย ใครๆ ก็มีความคิดแบบนี้ แล้วนี่เขาก็มีความคิดแบบนี้เหมือนกัน

ถาม : ข้อ ๘๘๐. กราบนมัสการหลวงพ่อ ความเข้าใจธรรมและการเข้าถึงธรรมมีหลากหลาย และเป็นเรื่องปัจเจก ตั้ง ใครช่วยใครไม่ได้จริงในเรื่องของหัวใจ แม้จะจับชายจีวรพระพุทธเจ้าอยู่ก็ตาม

คำถามคือ ถ้าเราทวนไปตามหลักอานาปานสติกับปริกรรมพุทโธอยู่อย่างนี้ จะเป็นประเด็นอย่างไร? สำคัญแค่ไหน? ถ้าเราจะบวชอาศัยอยู่กับพระอรหันต์ หรือพระปุณฺณ เพราะท่านก็ไม่สามารถช่วยให้เราบรรลุธรรมได้ เราจะต้องช่วยตัวเอง สติปัญญาบุญญาบารมีเกิดจากการสร้างของเราเอง

(นี่คำถามนะ คำถามข้อ ๘๘๐.)

ถาม : ข้อ ๘๘๐. เรื่อง “จำเป็นต้องบวชอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่?”

ตอบ : ฉะนั้น พูดถึงว่าเรามีความจำเป็นต้องบวชอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่? มันต้องเป็นประเด็นขึ้นมาก่อนแล้ว ว่าเป็นพระอรหันต์จริงหรือเปล่า? ตอนนี้นะหันซ้าย หันขวามันเยอะมาก มีแต่หันซ้าย หันขวา แล้วเรบอกว่าจำเป็นต้องบวชอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่? นี่คือการอยากบวช แต่บวชแล้วกลัวว่าจะผิดพลาด

ฉะนั้น กรณีที่ว่าเราจำเป็นต้องบวชกับพระอรหันต์หรือไม่? ถ้าพูดถึงความจำเป็น มันยิ่งกว่าจำเป็นอีก ที่นี้เพียงแต่พอจำเป็น ยิ่งกว่าจำเป็นอีก เพราะว่าในมงคลชีวิต การได้เห็นสมณะนั้นก็เป็นมงคลชีวิตแล้ว สมณะที่หนึ่งคือพระโสคาบัน สมณะที่สองคือ พระสกิทากามิ สมณะที่สามคือพระอนาคามิ สมณะที่สี่คือพระอรหันต์ การได้เห็น ได้ยินมันก็เป็นมงคลชีวิตแล้ว แล้วถ้าเราบวช ถ้าเราว่ามีพระอรหันต์อยู่จริง เราจำเป็นต้องบวชกับพระอรหันต์หรือไม่?

ถ้ามีพระอรหันต์อยู่จริงนะ เราแค่ได้เห็น ได้เห็นสมณะมันก็เป็นบุญกุศลแล้ว แล้วทำไมเราไม่บวชกับท่านล่ะ? แล้วเราบวชกับพระอรหันต์ กับบวชกับพระปูลุชนมันก็มีค่าเท่ากัน มีค่าเท่ากันเพราะท่านช่วยเหลือเราเองไม่ได้ เราต้องบรรลุธรรมเอง อันนี้มันเป็นการป้องกัน มันเป็นการป้องกันการซบตัว เห็นไหม เวลาไปอยู่ใกล้พระอรหันต์ เราก็คว่าตัวเองจะเป็นพระอรหันต์ อิกามันเกาะภูเขาทอง มันก็ว่ามันจะเป็นภูเขาทองด้วย

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าจำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่? มันจำเป็นจริงๆ เลยละ ผู้นำนี้สำคัญมากนะ ถ้าผู้นำไม่สำคัญมาก เวลาเราไปอยู่กับพระอรหันต์นะ แม้แต่ว่าบวชไป ถ้าเราไม่รู้จัก คู่มืออย่างพวกชาวพุทธในปัจจุบันนี้เที่ยวค้นหา ทางโลกเขาแซงกัน เขาว่าพวกนี้พวกนักค้นหาพระอรหันต์ โอ๊ย วิ่งค้นหาพระอรหันต์กัน แล้วพระอรหันต์มีอยู่จริงหรือเปล่าเราก็ก็นึกไม่รู้ว่า พระอรหันต์มีจริงหรือเปล่านั้น? แต่ถ้าพระอรหันต์มีอยู่จริงหรือไม่จริง นี่ในสังคมโลกเขาก็เถียงกัน เขาก็มีความคลางแคลงใจกันว่าพระอรหันต์มีอยู่จริงหรือเปล่า?

ฉะนั้น เวลาเราอยู่ที่โพธาราม นี่ด้วยความเชื่อของเรา ความเชื่อของเราว่าหลวงตาเราเป็นพระอรหันต์แน่นอน ที่นี้โยมก็ถามว่า

“แล้วรู้ได้อย่างไรว่าหลวงตาเป็นพระอรหันต์? อ้าว ก็เป็นความเชื่อของเอง”

เราบอกว่า “ความเชื่อแต่่มันมีเหตุผลประกอบ”

เหตุผลประกอบหมายความว่า เวลาหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านอยู่กับหลวงปู่มัน เพราะในสังคมเชื่อว่าหลวงปู่มันท่านเป็นพระอรหันต์ แล้ว เจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ ท่านเรียนมา ๖ ประโยค ท่านเป็นชั้นธรรม ท่านเป็นเจ้าคณะภาคทางอุดรฯ ที่นี้ท่านก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มันเหมือนกัน ที่นี้ท่านเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มันเหมือนกัน เห็นไหม

ด้วยความที่ท่านเป็นนักวิชาการใช่ไหม? ท่านเป็นเจ้าคณะภาค ท่านเป็นผู้ที่เรียนทางวิชาการมาถึง ๖ ประโยค แล้วท่านยังได้คลุกคลีอยู่กับสังคม ท่านก็ต้องมีความอยากรู้ อยากเห็นเหมือนกัน

ทีนี้ท่านเป็นอุปัชฌาย์ ท่านเป็นอุปัชฌาย์ของหลวงปู่ขาว หลวงปู่แหวน เป็นอุปัชฌาย์หลวงปู่หลุย เป็นอุปัชฌาย์ของครูบาอาจารย์หมดเลย ทีนี้คำว่าท่านเป็นอุปัชฌาย์อุปัชฌาย์กับลูกศิษย์ ฉะนั้น เวลาอุปัชฌาย์กับลูกศิษย์นี้ ในธรรมวินัย ยิ่งคนเป็นอริยบุคคล ยิ่งสูงส่งนะ ยิ่งกราบพระพุทธเจ้าด้วยหัวใจ ฉะนั้น สิ่งที่เป็นธรรมวินัยจะเคารพมาก

ทีนี้อุปัชฌาย์วัตร อุปัชฌาย์ เห็นไหม เวลาไปงาน เจ้าคุณจุม ท่านจะเป็นผู้นิมนต์เอง นิมนต์ให้หลวงปู่ขาวกับหลวงตา นี่นิมนต์ให้คุยกัน หลวงตาได้คุย นี่การได้คุยกันคือการตรวจสอบกันทางวิชาการไง นักวิทยาศาสตร์กับนักวิทยาศาสตร์ ออกมาทดสอบกันทางวิทยาศาสตร์ แล้วหลวงตาท่านไปคุยกับหลวงปู่แหวน

นี่ด้วยความเคารพนะ ด้วยความเคารพ หลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มนัมา แล้วหลวงปู่มนัท่านก็ชมลูกศิษย์ลูกหามาเยอะ ทีนี้ท่านชมลูกศิษย์ลูกหามาเยอะ ท่านก็ชมหลวงปู่แหวน ว่าหลวงปู่แหวนท่านมาคุยกับหลวงปู่มนัแล้ว นี่พระอรหันต์ด้วยกันได้ตรวจสอบกันแล้ว แต่หลวงตาท่านบอกว่าทำไมเรารู้ๆ เมื่อก่อน แหม หลวงปู่แหวนท่านออกเยอะมาก ท่านก็คิดว่า เอ๊ะ ทำไมท่านทำอย่างนั้นล่ะ? ท่านก็ไป แบบว่าไอนั่นมันกิริยาไร แต่ท่านจะเอาว่าหลักจริงหรือเปล่า?

พอไปถามหลัก ถามครั้งแรกว่าเข้าถูกทางไหม? พอถูกทางปั๊บ พอถูกทางแล้วปลายทาง พอปลายทางเสร็จ หลวงปู่แหวนบอกว่า “มหา มีอะไรให้ค้ำมา?” นี่คือนักวิทยาศาสตร์ก็บอกว่าเราได้เสนอทฤษฎี เสนอทางวิชาการของเราหมดแล้ว พอเราเสนอทางวิชาการของเราหมดแล้ว อยู่ในทางนักวิทยาศาสตร์ เห็นไหม เหมือนกับทางโลกนะ ใครได้โนเบลไง ถ้าเขาได้สาขาไหนเขาก็ต้องใช้นักวิชาการตรวจสอบ ตรวจสอบใช้คณะกรรมการตรวจสอบ ตรวจสอบแล้วถึงจะให้รางวัล

นี่ก็เหมือนกัน คณะกรรมการได้ตรวจสอบแล้ว พอตรวจสอบเสร็จแล้ว หลวงปู่แหวนท่านได้รับการตรวจสอบแล้ว ท่านจะบอกคณะกรรมการว่า

“มีอะไรให้บอกมาว่าทางวิชาการมันมีบกพร่องตรงไหน? มันผิดอย่างไร?”

หลวงตาบอกว่า “ผมไม่คัดค้านหรอกครับ ผมหาฟังธรรมชาติแบบนี้แหละ” เห็นไหม

นี่พูดถึงว่า เราว่าในปัจจุบันนี้ยังมีพระอรหันต์อยู่หรือไม่? โลกเขาบอกว่ามันจะไม่มีแล้ว ฉะนั้น ถ้ามันมีพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว เวลาเราบวชเราจำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่? ที่ไปอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่ หลวงตานะท่านบวช ท่านศึกษา ท่านจบบวชแล้วท่านบอกท่านจะปฏิบัติ พอท่านปฏิบัติแล้ว ท่านบอกว่าท่านต้องการหาคนชี้ทางให้ถูกต้อง เพราะท่านศึกษามาแล้ว ศึกษามาแล้วมันก็ยังสงสัยไปทุกขั้นตอน

ทีนี้พอไปถึงหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านเคลียร์ปัญหาให้หมดแล้ว ทีนี้พอเคลียร์ปัญหาให้หมด พอเคลียร์นี้อยู่กับหลวงปู่มัน เวลาทำผิดพลาดเพราะเราไม่รู้ พอเราไม่รู้ หลวงปู่มันท่านชี้ทางๆ ขึ้นไป เวลาชี้ทางขึ้นไป ใครปฏิบัติเข้าไปจะรู้ละ ว่าเราปฏิบัติไปแล้วเราจะมีความรู้ ความเห็นของเรา อย่างเช่นเราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ เราจะมีประสบการณ์ เริ่มทางอิงของเรา แล้วเราจะยึดเอาทางอิงอันนั้นแหละว่าเป็นธรรมๆ

ทีนี้พอไปหาครูบาอาจารย์นะเราก็จะเอาทางอิงนั้นไปโชว์ นี่ว่าอย่างนั้นเป็นธรรมๆ ครูบาอาจารย์เราท่านบอกไอนั้นมันทางอิง มันไม่ใช่ธรรมหรอก ถ้ามันเป็นธรรม มันจะเป็นอย่างนั้นๆ แต่ แต่ด้วยอย่างนั้นเราก็หงุดหงิดนะ พอเราหงุดหงิดขึ้นมา นี่หลวงตาท่านบอกว่าอยู่กับหลวงปู่มันทั้งกลัว ทั้งเคารพ เพราะคนไม่รู้ไปอยู่กับคนรู้นี้น่ากลัวมากนะ เพราะเราแสดงออกไปเราไม่รู้ว่าเราแสดงอะไรผิด อะไรถูกหรือ เพราะเราไม่รู้ แต่คนรู้เขารู้หมดแล้ว ทีนี้ความที่ที่เราอยู่กับคนที่รู้หมดเราจะแบบว่ามันมีความกลัว ความกลัวโดยพื้นฐานเลย แต่ก็เคารพด้วย ทั้งกลัว ทั้งเคารพ ทั้งรัก

กรณีอย่างนี้ เวลาพระไปอยู่กับพระอรหันต์ ส่วนใหญ่แล้วจะบอกว่าไม่ค่อยอยู่อยู่ไม่ได้ อยู่ไม่ได้เพราะอะไร? เพราะว่าเราทำผิดพลาด เราทำสิ่งใดท่านจะคอยเอ็ด คอยว่า คอยเอ็ด คอยว่าบ๊ิบ นี่ในปัจจุบันนี้ ทุกคนเป็นนักปฏิบัติขึ้นมา ทุกคนอยากจะเห็นหลวงปู่มัน อยากจะอยู่กับหลวงปู่มัน แต่เราได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาว่าโดนกันทุกคน แล้วโดนแบบว่าฟ้าผ่า

จะมีฟ้าผ่า ฟ้าร้อง จะโดนหนัก โดนเบา โดนกันทั้งนั้น โดนอย่างนี้ก็เหมือนกับ พ่อแม่สอนลูก แล้วถ้าคนยิ่งถือหน้า ถือตานะ พอไปโดนกลางสงฆ์ เดิมทีแล้วพระอรหันต์จะมีสติมาก จะเริ่มต้นการสอน นี่การสอนโดยส่วนตัว การสอนโดยการบอก ถ้ายังคืออยู่ก็ต้องบอกกลางสงฆ์ ถ้ากลางสงฆ์มันชักเริ่มอายนะ ชักเริ่มอาย เห็นไหม เวลาท่านจะเอ็ดมันก็ดูคน

หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ เวลาท่านเอ็ดพระกลางศาลา แล้วมีพวกโยมสงสาร ไปบอกท่านบอกว่าเอ็ดพระควรจะให้หน้าพระบ้าง ไม่ควรเอ็ดกลางศาลา ท่านบอกกลางศาลานั้นแหละมันดี ยิ่งกลางศาลายิ่งดีใหญ่ ทิฐิมานะมันขนาดไหน? กิเลสในหัวใจมันขนาดไหน? ยิ่งไปสอนกันตัวต่อตัว เวลาผิดก็ไปบอกกันตัวต่อตัว แล้วเวลาต่อหน้าล่ะ? ท่านจะบอกกันตัวต่อตัว ถ้าคนๆ นั้นสอนอย่างนั้นแล้วได้ผล แต่ส่วนใหญ่แล้วกลางศาลาทั้งนั้นแหละ

นี้จะบอกนะ บอกว่าจำเป็นไหมต้องไปอยู่กับพระอรหันต์? แม้แต่การได้เห็น สมณะก็เป็นมงคลอย่างยิ่งนะ เป็นมงคลชีวิตมาก

ฉะนั้น

ถาม : เวลาเราบวชจำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์ไหม?

ตอบ : ถ้าคนยังไม่ปฏิบัติ ยังไม่รู้เรื่องอย่างนี้ ยังไม่มีความจำเป็นนะ ดูในสมัยพุทธกาล พระอานนท์นี่เป็นพระโสดาบัน ฉะนั้น ในวินัยมันจะมีอยู่ว่าเวลาบวชนะ เวลาภิกษุณีบวชแล้วจะต้องอยู่จำพรรษากับพระภิกษุ แล้วเวลาจำพรรษากับพระภิกษุแล้ว ถึงเวลาอุโบสถ พระภิกษุต้องเข้าไปเทศน์อบรมภิกษุณีทุกวันพระ ต้องมีเวรเข้าไปเทศน์

ทีนี้พอถึงคราวหนึ่ง อยู่ในสุดตันตปิฎก เวลาถึงคราวพระอานนท์ต้องเข้าไปเทศน์ พระอานนท์ไม่ค่อยกล้า ละล้าละลังอยู่ เพราะพระอานนท์เป็นพระโสดาบัน นางภิกษุณีอย่างเช่นนางอุบลวรรณา ภิกษุณีเป็นเอดทักกะ ภิกษุณีเป็นพระอรหันต์เยอะ แล้วถ้าเราไม่รู้จริง เราเข้าไปพูดมันก็ไปปล่อยไก่ มันอายนะ ฉะนั้น เวลาถึงคิวพระอานนท์ พระอานนท์จะอาราธนาให้พระกัสสปะเข้าไปแทน

นี่ในสุดตันตปิฎก เห็นไหม เวลาถึงคิวพระอรหันต์ พระอรหันต์พยายามจะอาราธนาให้พระกัสสปะเข้าไป เพราะพระกัสสปะเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แล้วพระกัสสปะนี้เลิศทางรูปดวงควัตร เวลาไปเทศน์ภิกษุณี ภิกษุณีไม่กล้าหือ ฉะนั้น มีพระอยู่องค์หนึ่งเป็นพระอรหันต์ ถึงเวลาคราวเทศน์นะ ถึงเวลาคราวไปอบรมนางภิกษุณี ไปอบรมบ่อยๆ ท่านเป็นพระอรหันต์ ทีนี้คำว่าพระอรหันต์นะท่านจะสอนด้วยความเป็นจริง แล้วสอนนี้สุดยอดมาก แต่พวกปฤชชนเขาไม่รู้

นางภิกษุณีนะ เราจำชื่อไม่ได้ เวลาพระองค์นั้นเข้ามาณะภิกษุณีคอดกเลย เบื่อพิจารณากาย อะไรก็พิจารณากายๆ อยู่ในสุดตันตปิฎก นางภิกษุณีฟังแล้วเบื่อหน่ายมาก ว่าอาจารย์ที่มาอบรมพูดแต่แบบว่าทางโลกมันไม่รู้เรื่องไง มันไม่มีประโยชน์ไง พูดซ้ำๆ ซากๆ พูดอยู่ข้อมูลเดิม พูดที่ไม่มีอะไร ทีนี้พระที่เข้าไปอบรมเป็นพระอรหันต์ พอรู้ว่านางภิกษุณีกิดอย่างนั้นนะ พอก่อนจะเทศน์เหาะขึ้นไปบนอากาศ แล้วลงมานั่ง แล้วเหาะขึ้นไปบนอากาศ แล้วลงมานั่ง เท่านั้นภิกษุณีหูตึงเลย ทีนี้พิจารณากายเป็นของดีแล้วนะ แต่ก่อนหน้านั้นพิจารณากาย แหม เบื่อหน่ายมาก อะไรก็พิจารณากาย พิจารณากาย

ถ้าไม่พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม มันจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้อย่างไร? ก็พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม นั่นแหละมันถึงเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา แล้วพอเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ก็เอาความเป็นพระอรหันต์นั้นมาสอน ไอ้พวกปฤชชนมันฟังแล้วมันงงนะ โอ๊ย ซ้ำๆ ซากๆ พูดวกไปเวียนมา นี่แล้วท่านมาเทศน์บ่อยๆ ท่านมาเทศน์บ่อย แต่ท่านเป็นพระอรหันต์ นี่ใจพระอรหันต์อยู่คงที่ แล้วหลักเกณฑ์มันไม่ผิดพลาด

ฉะนั้น ว่า

ถาม : เวลาบวชแล้วต้องมาอยู่กับพระอรหันต์หรือเปล่า?

ตอบ : ขอให้มันมีพระอรหันต์จริงเถอะ แม้แต่การได้เห็นมันก็เป็นประโยชน์แล้ว ทีนี้ถ้ามันไปอยู่ด้วย คำว่าอยู่ด้วยนะ เพียงแต่ว่าบางคนอยู่กับพระอรหันต์นะ แต่ไม่รู้จักพระอรหันต์นี่สิ อยู่กับพระอรหันต์นะ แล้วเวลาคุยกับพระอรหันต์นะ อยากจะไปหาพระอรหันต์ อยากจะหาคนสอนใจ ทั้งๆ ที่อยู่ด้วยนี่พระอรหันต์ แต่มันไม่รู้ว่่าพระอรหันต์นะ

นี่เพราะโลกเข้าใจด้วยไม่ได้ ถ้าโลกเข้าใจด้วยไม่ได้ การเห็นสมณะ นี่เราจะบอกว่าต้องย้อนกลับมาจิตผู้ถามก่อน จิตผู้ถามเราคาดหมาย เราคาดหมายว่าสิ่งนั้นประเสริฐ

เลอเลิศ สิ่งนั้นจะเป็นคุณงามความดี ธรรมะนี้จะเหนือโลกไปหมดเลย เราก็จินตนาการว่าพระอรหันต์จะสงบเสงี่ยม จะเรียบร้อย ถ้าพระอรหันต์อย่างนั้นก็พระอรหันต์องค์นี้ไง (พระพุทธรูป) องค์นี้เรียบร้อยหมดเลย

ที่ว่าเวลาพระอรหันต์นะ เวลาพระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเขียนธรรมวินัย ก็ต้องเขียนจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลงมา ทีนี้เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลงมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพุทธรวิสัย การนอนไม่เคยนอนราบ จะนอนลีลาไสยาสน์ตลอด การเดิน การนั่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น พระอรหันต์ถึงกิริยาอย่างนั้น แต่เวลาสาวก สาวกจะทำอย่างนั้นไม่ได้ ตั้งแต่พระสารีบุตรลงมาเลย

เวลาพระสารีบุตร เห็นไหม เวลาเขานิมนต์ไป ที่ว่าข้ามห้องร้องๆ นี่มันมีของมัน ใจ แล้วเวลาพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล ที่ว่าไอ้ถ้อยๆ ฉะนั้น เวลาไอ้ถ้อยก็พูดติดปาก ใจ เหมือนสร้อยของคน เหมือนเด็กสมัยนี้เวลาเขาพูด เขาพูดสร้อยของเขา พระอรหันต์องค์นี้เวลาเจอใครก็ว่าไอ้ถ้อย แล้วก็พูดอะไรไป จบด้วยไอ้ถ้อย ทีนี้พอเดินสวนทางไป มีชาวไร่เขาจะมาขายคิปลีของเขา เขาก็เข็นรถของเขามา เข็นรถเข็นเขามา ทีนี้สวนกับพระอรหันต์ใจ พระองค์นี้บอกว่า

“ไอ้ถ้อยจะไปไหน?”

ด้วยความโกรธของพ่อค้าคนนั้น ก็สวนกลับว่า “แล้วไอ้ถ้อยจะไปไหน?”

ถามพระอรหันต์ใจ ทีนี้พอถามเสร็จแล้วเขาก็ไป ต่างคนก็เดินสวนกัน พอไปแล้วพอเอาคิปลีไปขาย พอจะเอาคิปลีมาจัดหน้าร้านใจ คิปลีกลายเป็นจี้หนูหมดเลย พอกลายเป็นจี้หนูนะ พ่อค้าคนนั้นก็ตกใจ ทีนี้มีพ่อค้าหลายคนถามว่าทำไมมันเป็นอย่างนี้ล่ะ?

พอเป็นอย่างนี้ปั๊บก็ถามว่าเมื่อไหร่จะมีเหตุการณ์สิ่งใดมาบ้าง เขาก็ทบทวนๆ ทบทวนแล้วก็นึกว่า อ้อ เจอกับพระองค์หนึ่ง เดินสวนกันพระองค์นั้นถามว่าไอ้ถ้อยไปไหน ก็เลยสวนกลับไ้ว่าไอ้ถ้อยเหมือนกัน พ่อค้าบอกว่าให้กลับไปหาพระองค์นั้น แล้วไปขอขมาลาโทษ พอกลับไปหาพระองค์นั้น ไปขอขมาลาโทษนะ ขออภัย ที่พูดไปพูดไปด้วยอารมณ์ พอไปขอขมาลาโทษเสร็จ จากจี้หนูกลายเป็นคิปลีแบบเดิม

นี่สิ่งที่เราไม่รู้ เรารู้ได้อย่างไร? เราจะรู้ด้วยกิริยาได้อย่างไร? นี่สิ่งที่เวลากรรมฐานนะเขารู้กันได้ เพราะเขาเริ่มปฏิบัติ ผู้ที่อยู่ในชมรมใดก็แล้วแต่ ถ้าเขาเล่นนกเขาจะฟัง อย่างเช่นเลี้ยงนกเขา เขาจะรู้ว่านกเขาเสียงกลาง เสียงทุ้ม เสียงแหลม เขาจะรู้ของเขา ผู้ที่เล่นสิ่งใดนะ เขาจะมีความชำนาญของเขา ความชำนาญของเขา เขาจะดูออกว่าสิ่งใดเป็นของจริงและของไม่จริง นั่นเป็นประสบการณ์ของเขา

นี่นักปฏิบัติเหมือนกัน ถ้านักปฏิบัติเริ่มปฏิบัติขึ้นมา จิตใจเป็นสมาธิได้ ถ้าใครเป็นสมาธิแล้วจะใช้ปัญญาอย่างไร? ถ้าใช้ปัญญาอย่างใดนี่เราจะทำอย่างไร? ถ้าไม่มีคนสอนนะมันวนไปวนมา วนไปวนมาจนเราเองเราก็เบื่อหน่าย พอเราเบื่อหน่ายนะมันไม่มีคนบอก แต่ถ้าเราอยู่กับพระอรหันต์ คำว่าพระอรหันต์นะ สิ่งนี้เขารู้หมดแล้ว แล้วเขารู้หมดแล้ว แล้วพระอรหันต์นี่นะ เพราะอะไร? เพราะพระอรหันต์นี่จิตใจที่เป็นธรรม เอาที่จิตใจที่เป็นธรรม จิตใจที่เป็นธรรมเขาอยากจะสร้างศาสนาทายาท สร้างด้วยความเป็นจริงนะ ไม่ใช่สร้างแบบพระอรหันต์ปลอมๆ พระอรหันต์ปลอมๆ เขาสอนไม่ได้ แต่เขาต้องการศรัทธา ต้องการสิ่งที่ว่าไปเป็นมวลชนของเขา

ถ้ามวลชน มวลชนนี้ไม่มีประโยชน์อะไรเลย คือเราก็ไปเป็นฐานเฉยๆ แต่ถ้าพระอรหันต์นะ คูตีเวลาหลวงตามะ เวลาท่านดูแลพระ ถ้าพระองค์ไหนภาวนาเป็น พระองค์ไหนภาวนาดีนะท่านจะไล่เข้าป่า ไล่เข้าป่า ท่านไม่เก็บไว้ ท่านไม่เก็บไว้ในชุมชน ไม่เก็บไว้ในสิ่งที่คลุกคลี ท่านจะดันเข้าป่า เวลาพระที่ออกไปจากท่านนะ ไปลาหลวงตา ไปวิเวก พอออกไปท่านถามว่า “ไปไหนมา? ไปป่าคนหรือไปป่าไม้” ถ้ากลับจากวิเวกมา ท่านจะถามเลย

“ไปวิเวกนี้ไปวิเวกที่ไหน? แล้วไปวิเวกได้สิ่งใดกลับมา? จิตสงบไหม? จิตดีไหม? ไปวิเวกกลับมา นี้ได้ธรรมกลับมา หรือได้ยาเสพติดกลับมา”

ได้ยาเสพติดหมายถึงว่าไปคลุกคลี ไปเล่นสนุก ไปเฟลิดเฟลิน แล้วกลับมาจิตใจมันมีแต่ท้อ ท้อถอย ไปวิเวกกลับมาได้ธรรมมาหรือได้ยาเสพติดมา นี่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ ท่านจะดูแลเราแม้แต่การเคลื่อนไหว แม้แต่ความเป็นอยู่ แม้แต่ความประพฤติปฏิบัติ แม้แต่สภาวะแวดล้อมว่าไปถูกต้องแล้ว ไปเที่ยว ไปวิเวก ไปวิเวกกับป่าไม้ ไปวิเวกกับสิ่งที่เป็นสังขารให้จิตใจนี้มันสงบระงับ กับเดี๋ยวนี้ไปวิเวกเห็นไหม ไปวิเวกกันที่ไหน?

หลวงตาใช้คำว่าเทศบาล ๑ เทศบาล ๒ มันเป็นที่ชุมชน เป็นที่ชุมชน ไปนั่งคุยกับโยม ไปมันไร่สาระ ไปเอายาเสพติด ยาเสพติดคือสัญญาอารมณ์ที่เสพติดมาไง เสพติดกลับมา แล้วก็จะมาล้าง มาทำให้มันสะอาดอีกไง นี่ครูบาอาจารย์ท่านดูแลเราขนาดนั้นนะ ถ้าเป็นพระอรหันต์จริงเขาอยากจะสร้างศาสนทายาท

คำว่าสร้างศาสนทายาท “จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง” ศาสนทายาทคือเราบอก ว่าสังคมนี้นะพวกเราดูแลเด็ก เด็กน้อยจะรับช่วงสังคมต่อจากพวกเราไป พระบวชใหม่ พระที่บวชเข้ามา ถ้ามีหลักมีเกณฑ์ เห็นไหม เขาจะทรงศาสนาด้วยความมั่นคงแข็งแรง นี่สร้างพระองค์หนึ่ง ผู้ที่ปฏิบัติได้คนๆ หนึ่งมีคุณค่ามาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อีกเดี๋ยวนะ เวลาสอนนี่สอนสามโลกธาตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เดียว ถ้าเป็นพระแท้ๆ จะสั่งสอนนะ

คุณในปัจจุบันนี้เขาไม่เชื่อกันมันก็เรื่องของเขา แต่ในสังคมของเรา เราเชื่อว่าถ้าไม่มีหลวงปู่มันนะ หลวงปู่มันท่านมารื้อค้นของท่าน แล้วท่านวางข้อวัตร วางข้อวัตรคือวางวิธีการ วางข้อวัตร สิ่งที่ว่าข้อวัตร นี่พระกรรมฐานถืออย่างไร? แล้วหลวงปู่มันเวลาท่านถือของท่านนะ นี่หลวงตาท่านพูดบ่อยว่าท่านเห็นอยู่องค์เดียวคือหลวงปู่มันที่ถือผ้า ๓ ผืนตลอดชีวิต ผ้า ๓ ผืนหมายความว่าถือผ้าบังสุกุลนะ ผ้าบังสุกุลหมายถึงว่าไม่ได้รับผ้าจากที่โยมถวายเลย

ความเป็นอยู่ของหลวงปู่มัน ท่านเก็บผ้าจากข้างทาง เก็บผ้าบังสุกุลใช้ตลอดชีวิต ท่านถือบิณฑบาตตลอดชีวิต ท่านทำมาตลอดชีวิต ท่านทำของท่านเป็นตัวอย่าง แล้วท่านถึงจะมาสั่งสอนพวกเรา ท่านไม่ใช่สั่งสอนพวกเรา เอ็งทำที่ข้าสั่งนะ แต่เอ็งอย่าดูที่ข้าทำ เพราะข้าทำข้าทำอีกอย่างหนึ่งนะ เวลาข้าสอนเอ็งข้าสอนอีกอย่างหนึ่งนะ แต่นี่ท่านทำให้เห็น ทำให้ดู ถ้าทำให้เห็นนี่ทำเป็นตัวอย่างไง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่านี่เราจะบอกว่า เขาถามว่าจำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่? ถ้าบวชแล้วไง อยู่กับพระปฤชณก็ได้ ใช่ว่าพูดถึงพระปฤชณที่ดี หมู่คณะที่ดี ที่ไหนก็ดี ถ้าพระปฤชณนะ ถ้าเขาชวนชวาย เขาพยายามสั่งสอนเรา ทีนี้ถ้าปฤชณ เวลาจิตสงบแล้วนะ ไปถามท่านท่านก็ตอบไม่ได้ เวลาตอบไม่ได้นะ เวลาเราปฏิบัติไปแล้วเราจะละล้าละลังมาก ฉะนั้น อยู่กับพระปฤชณ

ฉะนั้น พระอรหันต์ ขอให้จริงหรือเปล่าเท่านั้นแหละ ถ้าพระอรหันต์จริงนะเขาไม่ดูกันที่การโฆษณาชวนเชื่อ เขาดูที่เนื้อหาสาระ เหมือนนักวิทยาศาสตร์เขาดูที่ผลงาน ดูที่ผลงานนะ ดูที่ผลงาน ดูที่สัจจะ สัจจะ เห็นไหม ดูเวลาหลวงตาท่านเทศนาว่าการ เราฟังนี้เราคิดตาม เราคิดตาม จิตใจเรายังรู้ได้ว่าอะไรเป็นโทษ อะไรเป็นภัย อะไรเป็นคุณ เราคิดตามแต่ที่ประสบการณ์ของท่าน เราคิดตามสี คิดตาม ใช้ปัญญาตาม ที่นี้คิดตามก็เพียงแค่ท่านเป็นคนชี้แนะ แต่เวลาถ้าปฏิบัติขึ้นมาเขาบอกว่า พระอรหันต์ก็ช่วยเราไม่ได้ เราก็ต้องช่วยตัวเอง

คำว่าช่วยตัวเอง เห็นไหม เหมือนกับการไปชุบตัว ถ้าการไปชุบตัว เห็นไหม นี่ถ้าเราไปอยู่ใกล้พระอรหันต์ แล้วเราบอกว่าเราได้รับรอง รับประกัน ทุกคนพูดคำนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังรับประกันใครไม่ได้เลย แต่ถ้าเขาเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ตามความเป็นจริงนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เราไปอยู่กับพระอรหันต์ ถ้าเราดีนะ เราปฏิบัติดีเราก็เป็นคนดี ถ้าเราไปอยู่กับพระอรหันต์ เราปฏิบัติชั่วเราก็เป็นคนชั่ว มันอยู่ที่เนื้อหาสาระ มันอยู่ที่ความเป็นจริงนั้น ถ้าความเป็นจริงนั้น ถ้าเราปฏิบัติดี เห็นไหม นี่ไงที่ว่าใครช่วยใครไม่ได้ไง นี่เขาว่าใครช่วยใครไม่ได้ มันต้องเป็นไป ไอ้ช่วยอย่างนี้แบบว่าเป็นแทนกันไม่ได้ อย่างนี้ถึงจะถูกต้อง เป็นแทนกันไม่ได้ แต่การช่วยเหลือ การจะซื้อมันยิ่งกว่าช่วยเหลือนะ

เวลาเราคบเพื่อนนะ เราคบเพื่อน เราเข้าใจว่าเพื่อนเราเป็นคนดี แต่เวลาอยู่ด้วยกันเพื่อนของเราเนี่ยปอกลอกเรา เพื่อนของเราคดโกงเรา เพื่อนของเราเป็นคนดีไหม? ถ้าเราไปบวชกับพระอรหันต์ เรื่องสิ่งนี้จะไม่มี แต่ถ้าปลุกษณดีก็ดีไป ถ้าไม่ดีนะ กรณีอย่างนี้เขาปอกลอกเราก็มี ปอกลอกเวลาของเราไป เวลาที่ปฏิบัติขึ้นมา นี่ ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี เวลาเราได้มาด้วยตัวเลข เราได้มา เราชราภาพไปเรื่อยๆ ถ้าอย่างนี้ปอกลอกเราไป แล้วถ้าปลิ้นปล้อนขึ้นมา

มี เราอยู่ในสังคมของผู้ที่ปฏิบัติ เวลาหัวหน้าที่ปฏิบัติไม่เป็น เวลาลูกศิษย์ที่ปฏิบัติเป็นขึ้นมา หรือมีแนวทางขึ้นมา เห็นไหม ถ้าปฏิบัติมันจะล้าหน้า หรือมันจะมีสิ่งใดที่เราไม่รู้ไม่ได้ เขาพาออกนอกทางนะ เขาพาออกนอกกลุ่มนอกทางไป พาให้คลุกคลีไป พาต่างๆไป นี่เขาทั้งปอกลอก เขาทำให้เราเสียหาย เพราะอะไร? เพราะเขาไม่รู้ เขาไม่รู้เขากลับเราจะรู้

นี่พูดถึงโทษนะ แต่ถ้าเป็นพระปฤชนที่ดีสาธุนะ เพราะ เพราะพระอรหันต์จริงๆ เราจะไปหาคนที่ไหน? พระอรหันต์จริงขึ้นมานี้มีจริงๆ แต่มีจริงๆ ขึ้นมามันมีกึ่งองค์? แล้วคำว่ามีกึ่งองค์หมายถึงว่าเป็นความจริงนะ แต่ที่ว่าตอนนี้พระอรหันต์จะไม่ทำการตลาด พระอรหันต์จะไม่ประชาสัมพันธ์ เพราะการทำการตลาด การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาตัวเอง อันนี้มันเป็นเรื่องกิเลส เป็นเรื่องโลก แล้วถ้ามันเป็นเรื่องโลกทำไม หลวงตาท่านทำ?

ใครไม่เคยอยู่กับหลวงตา จะไม่รู้จักหลวงตา เคยอยู่กับหลวงตานะ สมัยก่อนใครพูดเรื่องนี้นะท่านคบบากเลย ท่านบอกว่า “สมบัติบ้า” สมบัติจริงมันเป็นของเรา สมบัติของเราเป็นของเราใช่ไหม? เรามีทองอยู่ ๑ บาท ทอง ๑ บาทเป็นของเราหรือเปล่า? เป็นแล้วเราต้องประกาศใช่ไหมว่าทอง ๑ บาท ทอง ๑ บาท ต้องประกาศไหม?

ถ้าใครประกาศว่าฉันมีทองบาทหนึ่ง ฉันมีทองบาทหนึ่ง คนนั้นบ้าหรือคนนั้นดี? แต่ถ้าเรามีทองอยู่ ๑ บาท ทอง ๑ บาทก็เป็นของของกันนั้น แล้วคนๆ นั้นบอกว่าฉันมีทองบาทหนึ่ง ฉันมีทองบาทหนึ่ง เอ๊ะ เอ็งโฆษณาทำไม? นี่พูดถึงถ้ามีจริงนะ ถ้ามันมีจริง ถ้ามันมีทอง ๑ บาท ทอง ๑ บาทก็เป็นของเราจริงๆ อยู่แล้ว ถ้าโฆษณา โฆษณามันคืออะไร? มันไม่มีอะไรเลย นี่สมบัติบ้า

ฉะนั้น แต่เดิมถ้าใครพูดเรื่องอย่างนี้กับหลวงตาไม่ได้เลย แล้วตัวท่านเองท่านก็ไม่พูดด้วย แต่ในเมื่อบาร์มี ท่านสร้างบาร์มีธรรมมาแบบนี้ ท่านบอกว่า

“ถ้าไม่มีโครงการช่วยชาติ ธรรมะจะตายไปกับเรา”

คือว่าท่านจะไม่พูดเรื่องนี้เลย ถ้าไม่มีโครงการช่วยชาติ ประชาชนจะไม่ได้ยินธรรมะที่ออกมาช่วงหลังนี้ เรื่องที่ว่าเราเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนี้ ท่านบอกว่าจะได้ยินอย่างนี้เลย แต่เพราะเป็นโครงการช่วยชาติ โครงการช่วยชาติเพราะว่าเงินทองเขาหามาด้วยความทุกข์ความยาก การที่เขาจะเสียสละเงินทองขึ้นไปเขาต้องไว้วางใจได้ ถ้าเขาไว้วางใจของเขาไม่ได้ เขาเสียสละออกไป เขาก็ไม่ได้บุญของเขาตามความเป็นจริง

ฉะนั้น เขาถึงต้องมั่นใจของเขา เราถึงได้พูดเรื่องนี้ออกมา เรื่องที่ท่านพูดออกมา ท่านพูดเพื่อสังคมโลก แต่ถ้าไม่มีโครงการช่วยชาติ ธรรมะนี้จะตายไปกับเราท่านพูดคำนี้ “จะตายไปกับเรา” คือตายไปกับท่าน ธรรมะของท่าน ทอง ๑ บาทนั้นเป็นของหลวงตา

แล้วหลวงตาท่านจะสิ้นชีวิตไปพร้อมกับทอง ๑ บาทนั้น ท่านจะไม่มาโฆษณาว่า ๑ บาท ๑ บาทให้ทุกคนรู้หรอก แต่เพราะท่านมีทอง ๑ บาทนั้นแล้ว แต่ท่านก็พยายามจะพูดว่า ท่านมีทอง ๑ บาท เพื่อให้สังคมมั่นใจในตัวของท่าน จะได้ทำบุญกุศลกับท่านด้วยความมั่นใจ ด้วยการได้บุญกุศลนั้นไป

ด้วยความมั่นใจของเขานะ แต่บุญกุศลนั้นเป็นบุญกุศลจริงๆ เพราะหลวงตาท่านเอาสมบัติของเขาไปค้าขายจริงๆ ไปทำเพื่อประโยชน์กับสังคมโลกจริงๆ แต่ในเมื่อเขาทำอย่างนี้ท่านถึงบอกใจ เพราะมีโครงการช่วยชาติ คนก็มองว่าเป็นทอง ๑๓ ตัน เป็นเงิน ๑๐ ล้าน อะไรนี่ ว่าอย่างนั้นไป ท่านบอกว่านั้นเป็นปลายเหตุ ต้นเหตุคือธรรมะมันได้ออก ธรรมะมันได้ออก ฉะนั้น เพราะท่านออกมาพูดอย่างนั้น โอ้พวกหันซ้าย หันขวามันก็เลยหันกันบ้างไง ตอนนี้อยู่หันซ้าย หันขวาอะนะ หันไปทางไหนก็ไม่รู้ ทั้งหันซ้าย หันขวา

ฉะนั้น ถ้าเป็นการโฆษณา เป็นการประชาสัมพันธ์ หารด้วย ๕๐ หรือหารด้วย ๘๐ เลย ไม่จริง หารเลย หารทิ้งไปเลย ถ้าเป็นความจริงเขาไม่พูดหรอก ถ้าเป็นความจริง ความจริงมันก็คือความจริง หลวงตาบอกว่าความจริงไม่หิว ไม่กระหาย ไม่อึดอัด ไม่ขัดข้อง ไม่อยากอวด ไม่อยากโอ้อวด ไม่อยากใดๆ ทั้งสิ้น แต่จำเป็นต้องแสดงธรรม ธรรมะไม่มีใครแสดง ไม่มีใครยืนยันว่าเป็นสังฆธรรม พวกเราจะไม่รู้ว่ามีสิ่งใดเป็นจริงและปลอม

การแสดงธรรมไม่ใช่การโอ้อวด การแสดงธรรมว่าสังขจะ อริยสังขจะมันก้าวเดินอย่างไร คือล สมภาสิ ปัญญา เริ่มจากพื้นฐานก้าวเดินขึ้นมาอย่างไร? ไม่อย่างนั้นจิตใจของคนจะเป็นปุถุชน เป็นกัลยาณปุถุชน โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล เหมือนการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มันมีทางวิชาการรองรับ

ในเมื่อเป็นปุถุชน ทำไมมันถึงเป็นปุถุชน เป็นกัลยาณปุถุชน ทำไมถึงเป็นกัลยาณปุถุชน แล้วกัลยาณปุถุชน ทำอย่างใดมันถึงเป็นโสคาปัตติมรรค แล้วคำว่าโสคาปัตติมรรค ถ้าทำถึงกระบวนการมันสิ้นสุดมันจะเป็นโสคาปัตติผล ถ้าโสคาปัตติมรรค ทำกระบวนการของมันไม่สิ้นสุด มันก็เวียนอยู่อย่างนั้นแหละ มันก็วนอยู่อย่างนั้นแหละ

มันไปไม่รอด พอไปไม่รอดมันก็เสื่อมถอย พอเสื่อมถอย เราก็ละล้าละลัง ละล้าละลังกัน
อยู่นี่ไง

นี่ไงความจำเป็น นี่พระอรหันต์มีความจำเป็นตรงนี้ ที่เราต้องอยู่กับพระอรหันต์
หรือเราไม่อยู่กับพระอรหันต์ก็ความจำเป็นตรงนี้แหละ เหมือนทางการเมือง นายช่างใหญ่
นะ รถนี้เวลาคิดเครื่องเขาจะรู้ว่าเครื่องมีกำลังหรือไม่มีกำลัง เครื่องนี้มีสิ่งใดขาดตก
บกพร่อง ช่างฟังด้วยหู รู้หมดเลยว่ารถใกล้เสียแล้ว รถมีอะไรสึกหรอ ถ้าวิ่งไป เดี่ยว
ไอนั้นจะมีความเสียหาย ช่างเขารู้หมดคนนะ ถ้าช่างที่ชำนาญมาก

พระอรหันต์เป็นนายช่างใหญ่ที่มีความชำนาญเรื่องจิตมาก ถ้าไม่มีความชำนาญ
เรื่องจิต เขาชำระล้างจิตของเขาให้สะอาดบริสุทธิ์ไม่ได้ ผู้ที่ชำระล้างจนสะอาดบริสุทธิ์
แล้ว เหมือนนายช่างใหญ่ที่เคยซ่อมเครื่อง เคยบริหารเครื่องยนต์จนมีความชำนาญมาก
ฉะนั้น พอมีความชำนาญมาก ไ้อ้พวกเรามันเป็นเครื่องที่ใช้มากำลังจะชำรุด ไอนั้นก็จะ
ดับ ไอนี้ก็จะชำรุด ไอนี้ก็เสียหาย ถ้ามีพระอรหันต์คอยตรวจ คอยเช็ค คอยฟังเสียงเครื่อง
ของเรว่ามันจะมีความชำรุดอย่างไร ควรจะเปลี่ยนอะไหล่ตัวไหนให้เครื่องของเรา
สมบูรณ์

เวลาเราปฏิบัติไปใช้ไปไหมเราขาดสติ เราปฏิบัติด้วยความเพียรของเรามันไม่สมดุล
ความเพียรของเรามันไม่ได้ ท่านคอยบอก คอยแนะ คอยชี้ นี่ไงมันจำเป็นตรงนี้ไง จำเป็น
มาก จำเป็นมาก ที่นี้เพียงแค่เขาบอกว่าแล้วใครช่วยใครไม่ได้ มันจำเป็นทำไม? ก็อยู่กับ
ปุถุชนก็ทำได้ ใครช่วยใครไม่ได้มันเป็นการป้องกันการชุลตัว ถ้าอย่างนั้นใครอยู่กับพระ
อรหันต์ก็ต้องเป็นพระอรหันต์หมดใช่ไหม? มันไม่ใช่แม่พิมพ์นี้ บี้มออกมา ถ้าแม่พิมพ์
บี้มออกมามันก็เป็นอย่างนั้นหมดนะสิ แต่เข้าไปอยู่กับใครก็ได้แล้วแต่เราก็ต้องฝึกหัดของ
เราขึ้นมาทั้งนั้นแหละ

นี่พูดถึงว่า “จำเป็นหรือไม่จำเป็น” เราพูดเพราะ เพราะก่อนบวชเราก็คิดอย่างนี้
เราจะบอกว่าความคิดแบบนี้ ปุถุชน หรือคนที่ปฏิบัติ เริ่มต้นปฏิบัติทุกคนคิดแบบนี้ คิด
ว่าจำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์ หรือไม่จำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์ เพราะอะไร?
เพราะถ้าไม่จำเป็น ไปอยู่กับใครฉันก็สบายใจ ถ้าไปอยู่กับพระอรหันต์มันจะโดน
ขันนือด ถ้าไปอยู่กับพระอรหันต์ใช้ไหมก็จะโดนขันนือด โอ้ย มันก็ลำบากไปหมด โดน
ตรวจสอบ แต่ถ้าไปอยู่กับปุถุชนนะ โอ้ย จะกิน จะนอนมันสุขสบายใจ ถึงว่าจะไปอยู่กับ

พระอรหันต์ หรือจะไม่อยู่กับพระอรหันต์ล่ะ? นี่ทุกคนคิดแบบนี้ คิดแบบนี้เพราะจะหาทางออก หาทางออกว่าก็พระอรหันต์ช่วยเราไม่ได้

ถาม : ใครช่วยใครไม่ได้ แม้แต่จับชายจีวรพระพุทธเจ้าอยู่ก็ตาม ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ถ้าปฏิบัติตามก็ได้

ตอบ : ก็จริง ก็จริง แต่การจีเณะ การบอกละสำคัญมาก เหมือนพี่เลี้ยง เวลาเราไปเที่ยว เราต้องจ้างไกด์ผู้นำเที่ยว อันนี้เราเอามาเป็นคตินะ เราเคยมีข่าวอันหนึ่ง ไกด์ผีเขาพาพวกนักท่องเที่ยวไปเที่ยววัฒนธรรม เขาก็ไปเจอพระ เจอแม่ชี เจอเณรไง ที่นี้ไกด์ผีเขาเป็นคนเมืองนอก เขาไม่รู้จักสังคมไทย นักท่องเที่ยวเขาถามว่า

“นั่นอะไรนะ? ที่เดินนำหน้านั้นนะ”

เขาก็บอก “พระ”

“แล้วผู้หญิงที่นั่งขาวๆ ล่ะ?”

“นั่นเขาเรียกว่าแม่ชี”

“แล้วเด็กที่ห่มผ้าเดินตามหลังล่ะ?”

“นั่นลูกพระ ลูกชี”

นี่ไงมันไม่รู้ อันนั้นเขาเป็นเณร เพราะเขาไม่ได้อยู่ในสังคมไทย ก็เขาคิดโดยของเขา เห็นไหม นั่นอะไรนะ? นั่นพระ แล้วผู้หญิงล่ะ? นั่นชี แล้วเด็กคนนั้นล่ะ? นั่นลูกพระหมดไหมล่ะ?

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นพระอรหันต์ใช่ไหม เอ็งไปถามสิว่ามรรคเป็นอย่างไร? ผลเป็นอย่างไร? มันก็ลูกพระนั่นไง นี่มันมิได้ถ้าไม่เป็นมันออกรูปนี้ได้ นี่พูดถึงเวลาเราคิด

อันนี้พูดถึงเขาถามตรงนี้นะ นี่ย้อนกลับมา

ถาม : คำถามคือ ถ้าเราภวนาไปตามหลักอานาปานสติ และบริกรรมพุทโธอย่างนี้ จะเป็นประเด็นอย่างไร? สำคัญแค่ไหน?

ตอบ : ถ้าไม่อยู่กับพระอรหันต์ใช่ไหม? เราก็กำหนดอานาปานสติ กำหนดพุทโธ พุทโธของเราไป นี่ประเด็นของมันนะ ประเด็นของมัน อานาปานสติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะกำหนดอานาปานสติจิตสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามาถึงปฐมยาม มัชฌิมยาม ยาม ๓ (ปัจจุณมยาม) นี่กำหนดอานาปานสติเข้ามา บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขณญาณ เพราะอานาปานสตินี้เป็นพื้นฐาน

นี่เรบอกกำหนดอานาปานสติ กำหนดพุทโธ เรากำหนดอานาปานสติ อานาปานสติคืออานาปานสติ กำหนดอานาปานสติเพื่ออานาปานสติ กำหนดพุทโธเพื่อพุทโธ แล้วได้อะไรต่อล่ะ? กำหนดอานาปานสติเป็นพื้นฐานเพราะให้จิตสงบ พอจิตสงบแล้วเราจะออกฝึกใช้ปัญญา ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ชี้แนะจะทำอย่างไรล่ะ? นี่ถ้ากำหนดอานาปานสติ กำหนดพุทโธ มันจะเป็นประเด็นอย่างไร? มันเป็นประเด็น เพราะว่าถ้าเราทำจริง เราได้ของเราจริง เหมือนเราต้องมีทุน คนจะทำอย่างไรต้องมีทุนก่อน ถ้าไม่มีทุนจะทำสิ่งใดไม่ได้เลย

ฉะนั้น สิ่งทีครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง เห็นไหม คุณเรามีลูกขึ้นมาเดี๋ยวนี้เวลาเรามีลูกนะ ใครมีลูกก็แล้วแต่ ตอนนีเขาไปจองโรงเรียนอนุบาลไว้เลย เขาต้องการให้ลูกของเราทางวิชาการเข้มแข็ง อนุบาลก็ปูพื้นให้ดีเลย โตขึ้นมามันจะได้เรียนง่าย นี่ก็เหมือนกัน อานาปานสติกับพุทโธนี่อนุบาล ถ้าอนุบาลปูพื้นไว้ดี เด็กของเราทางวิชาการแน่นขึ้นมา เวลาขึ้นมามันก็จะมาได้ อานาปานสติก็ไม่มี พุทโธก็ทำไม่ได้ แล้วก็บอกว่าจะวิปัสสนา วิปัสสนาแล้วก็ แหม จะบรรลุธรรม โอ๊ย บรรลุธรรมก็จะเป็นพระอรหันต์ เพื่อเจือทั้งนั้นเลย

นี่ไปอยู่กับคนที่ไม่มีหลักเกณฑ์ ถ้าคนที่มีหลักเกณฑ์เขาจะรู้นะ ถ้ามีอานาปานสติหรือมีพุทโธมา จิตมันสงบเข้ามาแล้ว สงบแล้วจะออกใช้ปัญญาอย่างไร? ถ้าออกใช้ปัญญาไปแล้ว คุณเวลาเราเขียน ก.ไก่ แล้วจะผสมอย่างไร? นี่หัดฝึกเขียน ก.ไก่ ข.ไข่ เขียนอักขระให้ได้ หัดเขียนอักขระ แล้วจะเขียนคำอย่างไร? ถ้าเขียนคำขึ้นมามันก็เป็นต่อเนื่องไป นี่ไงถ้ามันมีครูบาอาจารย์ที่จริงเขาก็จะเห็นได้

ฉะนั้น เขาว่า เพราะเราขยันขันประจำไง อานาปานสติ กำหนดพุทโธนี่เป็นประเด็น สำคัญแค่ไหน? สำคัญว่าอานาปานสติกับพุทโธ ถ้าใครกำหนดชัดๆ กำหนดภาวนาอย่างนี้โดยที่ทำไมใจง่าย ไม่ใจร้อน ไม่อยากได้ ไม่มั่งกายนะ อานาปานสติกับพุท

โธมันจะเป็นการเช็กใจทุกๆ ดวงใจว่าผิดหรือถูก ถ้ามันพูดโธจริง จิตมันจะสงบเข้ามาได้ ถ้าอานาปานสติ จิตมันสงบเข้ามาได้ เหมือนร่างกายของคน ถ้าร่างกายของคนแข็งแรง เห็นไหม มันจะไม่ใช่โรคร้ายไข้เจ็บ

คนเรานี้จะเจ็บไข้ได้ป่วยเพราะร่างกายอ่อนแอ จิตใจอ่อนแอ จิตใจที่ไม่มีกำลัง มันก็ออกฐัณิมิต ออกรับรู้สิ่งใดๆ มันสับสนไปหมด ถ้ามันสับสนไป แล้วเรามีความเสียหายไหม? เราจับต้นชนปลายไม่ถูกเลย ถ้าเราจับต้นชนปลายไม่ได้ กำหนดอานาปานสติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฝึกหัดกับเจ้าลัทธิต่างๆ มา ๖ ปี สุดท้ายแล้วทั้งหมดเลย ไม่ใช่ทาง กลับมากำหนดอานาปานสติที่โคนต้นโพธิ์คือนั่น เพราะกำหนดอานาปานสติเป็นพื้นฐาน คือนั่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม

นี่ใจอานาปานสติ กับกำหนดพุทโธ พุทโธมันเป็นพื้นฐานเพื่อตรวจสอบหัวใจผู้ปฏิบัติว่ามันไขว้เขวออกไปจับต้องสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์หรือเปล่า? มันออกไปเห็นนิมิต มันทำลายตัวเอง มันทำให้ตัวเองปฏิบัติไม่ได้ ไม่มีใครทำร้ายเราเลย จิตของเราทำร้ายตัวเราเอง ก็เลศตมหาความทะยานอยากในหัวใจทำร้ายตัวเราเอง แต่ไม่มีครูบาอาจารย์ที่รู้จริงคอยบอก คอยสอนให้เราเป็นคนเปรียบเทียบเอง เด็กมันจะผิด มันจะถูก มันก็เป็นประสาเด็ก ผู้ใหญ่เวลาจะสอนเด็ก นี่สอนเด็ก เด็กมันก็ไม่เชื่อ ถ้าเด็กไม่เชื่อ มันก็ต้องเอาเด็กมาคุยด้วยเหตุด้วยผลว่า ทำอย่างใดถูก ทำอย่างใดผิด ให้เด็กมันรับรู้ ถ้าเด็กมันรับรู้ว่าจะอะไรถูก อะไรผิด มันจะซึ่งมากกว่าเราถูกเราผิด

จิต จิตเวลาประพฤติปฏิบัติไปมันเร่ร่อน มันออกรู้โดยที่ไม่เป็นประโยชน์กับมัน อานาปานสติกำหนดพุทโธเอามาเทียบเคียงๆ ให้จิตมันรู้ เหมือนเอาเด็กมาพูดกับมันด้วยเหตุ ด้วยผล ให้เห็นว่าเหตุผลอย่างใดผิด เหตุผลอย่างใดถูก แล้วจิตเวลามันเห็นผิด เห็นถูกจริงมันก็คอตก คอตกนะ เออ เราก็เก่งมานาน เราก็ภาวนายอดเยี่ยม แต่พอคราวนี้เปรียบเทียบแล้ว อืม เราผิดเอง พอเราผิดเองก็เจ็บใจ

ถาม : นี่เวลากำหนดอานาปานสติกับพุทโธ แล้วจะเป็นประเด็นอย่างไร? สำคัญอย่างไร?

ตอบ : นี่สำคัญอย่างไร? สำคัญว่าไม่ให้เราออกนอกกลุ่ม นอกทาง เวลาอานาปานสติกำหนดพุทโธก็เบื่อ ไม่เห็นมีอะไรเลย ไม่เห็นได้อะไรเลย โอ๊ย ออกไปเห็นนิมิต ออกไป

เห็นต่างๆ โอ๊ย เก่ง เก่งมาก ยอดเยี่ยม พุทโธ พุทโธไม่เห็นมีอะไรเลย พุทโธไม่เห็นมีอะไร เออ ไม่มีอะไรเลยนี่แหละทำให้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ โอ้ที่มันมีอะไรมาๆ นั้นมันจะลงนรกกัน

ฉะนั้น

ถาม : ถ้าจะบวชอาศัยอยู่กับพระอรหันต์หรือพระปุณฺณ เพราะท่านก็ไม่สามารถช่วยให้เราบรรลุนิพพานได้ เราต้องช่วยตัวของเราเอง สติปัญญา บุญญาบารมีเกิดจากการสร้างของเราเอง

ตอบ : การสร้างของเราเองนะ มันสร้างขึ้นมานะ สร้างขึ้นมาเพื่อให้เรา มันเป็นจิตนิสัยไง จิตนิสัยหมายความว่าถ้าเราเข้าไปอยู่กับครูบาอาจารย์ ถ้ามันตรงจิต ตรงนิสัยมันเห็นดี เห็นงามนะ คำว่าเห็นดี เห็นงามคือเห็นร่วมไปหมด แต่ถ้าไม่ตรงจิตนิสัยมันผลัดตลอด จิตใจมันผลัด มันเข้ากันไม่ได้

ฉะนั้น ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงให้ จะไปอยู่กับอาจารย์องค์ใด ให้ดูกันอยู่ ๗ วัน ถ้าพ้นจากวันที่ ๗ ถ้าไม่ขอนิสัย พ้นจากราตรที่ ๗ เป็นอาบัติปาจิตตีย์ การขอนิสัยเราต้องขอนิสัย ขอนิสัยครูบาอาจารย์ เห็นไหม นิสัยมันจะครอบคลุมให้เราไม่เป็นอาบัติไง ถ้าเป็นอาบัติ เพราะว่าเราจะอยู่โดยไม่มีครูบาอาจารย์ ๗ ราตรี ราตรที่ ๗ ฉะนั้น ธรรมวินัยถึงเปิดกว้างไว้ให้ดูกันอยู่ก่อน ๗ วัน ถ้า ๗ วันแล้วมันเข้ากันไม่ได้ให้แยกจากกันไป ถ้าอยู่ด้วย ๗ วัน เห็นว่าไปกันได้ต้องขอนิสัย ขอนิสัยนะ

ภิกษุถ้ายังไม่พ้นจากนิสัย ต้องขอนิสัย ภิกษุที่พ้นนิสัยแล้ว พ้นนิสัยหมายความว่า ๕ พรรษาขึ้นเป็นผู้ฉลาด ผู้ฉลาดเราตีความว่าต้องท่องปาติโมกข์ได้ เพราะปาติโมกข์เหมือนรัฐธรรมนูญของสงฆ์ ถ้าเราท่องปาติโมกข์ได้เรารู้กฎหมาย เรารู้เหตุใดถูกผิด มันจะรักษาความเป็นภิกษุนี้อยู่ตลอดไป แต่ถ้าเราไม่รู้จักกฎหมาย เราสามารถทำความผิดถูกความเป็นภาวะของภิกษุนี้ได้ ฉะนั้น ถึงต้องให้พ้นนิสัย จะต้องเป็นผู้ฉลาด ถ้าผู้ฉลาดแล้วไม่ต้องขอนิสัย แต่ถ้าผู้ที่ยังไม่พ้นนิสัยต้องขอนิสัย นี่ถ้าพูดถึงการสร้างบารมีนะ

ฉะนั้น สิ่งที่จะต้องอยู่หรือไม่ต้องอยู่ เราพูดยาวมาก เพราะว่าความคิดอย่างนี้มีอยู่โดยทั่วไป ความคิดอย่างนี้ว่าจำเป็นต้องอยู่กับพระอรหันต์หรือไม่ต้องอยู่กับพระอรหันต์ แต่ถ้าเป็นเรานะผู้นำนี้สำคัญมาก ผู้นำนะ เพราะการศึกษาเรา ศึกษาอย่างไร จิต

ได้ตำนิกันสงสัย แต่ตอนนี้ที่มันจะไปหาใครมันจะคิดว่าเรารู้ เราเข้าใจ เราเข้าใจ เพราะเรายังไม่ได้ทำ แต่พอไปทำปั๊บเริ่มงง เริ่มสงสัย พอสงสัยเราจะกลับตัวอย่างไร? เราจะไปหาใคร? เราจะทำอย่างไร?

ถ้าเราไม่มีทิฐิมานะ นี่เราจะวางตรงนั้นแล้วเราจะไปหาครูบาอาจารย์ หาครูบาอาจารย์แล้วทำงานมีความคุ้นเคย แล้วถามสิ่งนี้เลย ถามสิ่งที่เราทำ ถ้าครูบาอาจารย์ท่านตอบมา เห็นไหม ถูกหรือผิด ถ้าถูกหรือผิดมันจะเคลียร์กันได้เลย ถ้าเคลียร์กันได้ไม่เสียเวลา ๑. ไม่เสียเวลา ๒. มันสะดวก แต่ถ้าอยู่กับครูบาอาจารย์นะท่านคุณเราตั้งแต่แรก ท่านคุณอยู่ตั้งแต่แรก อย่างที่หลวงตาท่านพูด เห็นไหม ไปอยู่ที่บ้านตาดเมื่อก่อนนั้น

๑. ห้ามคุ้นเคยกับญาติโยม ห้ามคุยกับโยมเด็ดขาด สมัยอยู่บ้านตาดสมัยนั้นนะ อันดับแรกเลยห้ามคุ้นเคย คุ้นเคยกับโยมนี่

๒. ห้ามออกมาศาลาเด็ดขาด คนที่จะออกมาศาลาได้คือพระอยู่เวรเท่านั้น พระนอกนั้นออกมาอยู่ที่ศาลาไม่ได้ ใครออกจากกุฏิมา ถ้าไม่มีเหตุมีผล ท่านให้เก็บของออกจากวัดไปเลย ถ้าไปตรวจตามกุฏิไม่ภาวนา ๓ วัน คนนั้นต้องออกจากวัดทันที เพราะว่าวัดนี้รับคนมาภาวนา ไม่ใช่รับหมูมานอนที่ประจำวัด ไม่ใช่ฟาร์มเลี้ยงหมู เป็นวัดปฏิบัติ

นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านอย่างนั้น แล้วเราได้ฝึกฝนมา นี่ไงท่านทำของท่านมา แล้วท่านเป็นประโยชน์ของท่านมา นี่ควรหรือไม่ควรคิดเอาเองนะ แต่ที่เราเป็นห่วงอยู่ เพราะในปัจจุบันนี้พระอรหันต์ที่โฆษณาว่าเป็นพระอรหันต์มันเยอะเกินไป โฆษณาว่าเป็นพระอรหันต์ อรหันต์ด้วยการโฆษณา อรหันต์ด้วยการประชาสัมพันธ์ อรหันต์ด้วยการตลาด อย่างนี้มันทำให้คนที่ไม่มีหลักมีเกณฑ์ไขว้เขวว่าอะไรหั้น ไม่หั้น

แต่ถ้ามันหั้นจริงๆ นี่สุดยอด เพราะแค่การได้มองเห็นมันก็เป็นมงคลชีวิตแล้ว แค่นี้แหละ ยังไม่ได้เรียนอะไรเลย แค่นี้ได้เห็นท่านแค่นั้นแหละเป็นมงคลชีวิตของคนคนนั้นเลย ถ้าจริงๆ นะ แต่ตอนนี้มันเป็นที่ประชาสัมพันธ์กันทั้งนั้นเลย คำว่าประชาสัมพันธ์นะ ประสาเรานะความละเอียดมันไม่มี คนเราแหละถ้าเป็นพระอรหันต์ สมบัติผู้ดีเขายังมีความละเอียด มีหิริ มีโอตตปัปะ หิริคือความละอาย ละอายใจ คนที่มีคุณธรรมเขามีความละอายใจ แล้วการประชาสัมพันธ์มันมีความละอายใจไหม? มันเป็นเรื่องไหม? แล้วมันหั้นหรือไม่หั้น? เอวัง